

15.06x18.84	1	עמוד 44	תוספת - המודיע	19/03/2021	76634687-7
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

הרבה תנועות לאומיות שיש באמתחתן כלי כל כך יעיל לבחינה עצמית.

אחד ההיבטים המרתקים ביותר בספר הוא תיאור מערכת בחירות שאמורה להיערך בארץ בשנת תרפ"ג – המתמקד בזכויות תושביה הלא-יהודים. בניגוד למה שנטען לפעמים נגד הציונות כאילו התעלמה מקיומם של ערבים בארץ, הרי בספר יש לא רק מודעות לקיומה של אוכלוסייה ערבית; המדינה היהודית מבוססת על כך, שכל תושביה – ללא הבדל דת וגזע – הננים משווין זכויות ומזכות בחירה.

לא זו בלבד שלערבים בארץ יש זכות בחירה, אלא שאחדים מהם גם נמצאים בתפקידי מפתח בחברה, הכולט בהם היה מהנדס ערבי מחיפה בשם ראשיד ביי. אם לנקוט את לשון זמננו, הרצל חזה מדינה שהיא גם יהודית וגם דמוקרטית, גם מדינת הלאום היהודי וגם מדינת כל אזרחיה.

במערכת הבחירות של תרפ"ג מופיעה מפלגה חדשה: היא נוסדה על ידי אדם שעלה ארצה באחרונה והקים מפלגה התובעת לבטל את זכות האזרחות – ואת זכות הבחירה – של כל מי שאינו יהודי. את מייסד המפלגה הגזענית משרטט הרצל אותו אותו ואת האידיאולוגיה הגזענית שלו כתמונת-ראי של המנהיג הרוינאי האנטישמי, ד"ר קארל לואגר. טענתו של הלה פשוטה: זו מדינה יהודית, ורק ליהודים צריכה להיות מוקנית זכות האזרחות. האחרים יכולים להישאר כתושבים נסבלים, אך זכויות פוליטיות שוות אינן מגיעות להם. תיאור מערכת הבחירות ב"אלט-נוילנד" מרחק: מתברר, כי מפלגתו הגזענית זוכה לתהודה לא מעטה, ובאחד הרגעים הדרמטיים בספר, מתחולל עימות באסיפת בחירות בין תומכיו לכמה ממנהיגי הליברל-יים של החברה החדשה. בעת שהלה טוען לבלעדיות זכויות האזרח של היהודים, הליברלים מצדיקים את הענקת שוויון הזכויות לתושבים הערבים באמצעות הסתמכות הן על עקרונות ליברליים אוניברסליים והן על מקורות היהדות ("חוקה אחת תהיה לכם ולגרי"). לאחר מאבק עיקש, מנצחים הליברלים, והלה שהובס עוזב את הארץ בבושת פנים.

אמנם לא כל ראשי הציונים התעלמו מקיומם של ערביי ישראל, אולם נראה שהרצל היה ראש וראשון למתעלמים. "מוסלמים" הוא המושג העיקרי המשמש אותו ב"אלט-נוילנד" לציון ילידי הארץ, כלומר, שלא הבחין בלאומיותם הערבית אלא בזיקתם הדתית המוסלמית בלבד. באורח דומה, גם זהותם של היהודים בחיבור ניכרת רק מתוך זיקתם לסמלים אחדים של הדת היהודית, בעוד שלקיומם הלאומי-תרבותי הקיבוצי של היהודים אין סימנים כלשהם.

חיבור אוטופי? מציאות עכשווית? המשל הרי ברור כשמש בצהריים. כדאי לזכור, כי המוטו של "אלט-נוילנד" הוא: אם תרצו, אין זו אגדה. איווט לא עיוות.

2. הגזענות כפי שחזה הרצל

תואם את חזון מפלגת "ישראל ביתנו" ומפיו של ח"כ אביגדור ליברמן בהצהרתו ש"שלח את החרדים יחד עם נתניהו על מריצה אחת למזבלה"

בשנת תרס"ב פירסם תיאודור הרצל את חיבור האוטופי שלו "אלט-נוילנד" (ארץ ישנה-חדשה), בו הוא מתאר כיצד תיראה מדינה יהודית שתקום בארץ ישראל בתרפ"ג. בכך הציב הרצל לפני התנועה הציונית לא רק תיאור אידיאלי של מחוז חפצה; בדיעבד הוא גם סיפק למדינת ישראל – תוצרה של הציונות – אספקלריה שבה היא יכולה לבחון את עצמה לאור החזון שהביא אותה לאוויר העולם. אין